

Notat

Til Børne- og Ungdomsudvalget

Justerede rammer for pædagogisk tilsyn i fritidscentre pr. 1. august 2023

Børne- og Ungdomsudvalget (BUU) orienteres med dette notat om, at det pædagogiske tilsyn i fritidscentre pr. 1. august 2023 tilrettes med en række mindre ændringer, så det matcher tilsyn på dagtilbudsområdet.

Kommunen er – modsat på dagtilbudsområdet - ikke tildelt ekstra midler til flere skærpede tilsyn på fritidsområdet, og praksis er derfor heller ikke ændret.

Justeringer i tilsynet for fritidscentre

Nedenfor er alene beskrevet de justeringer, der er lavet i tilsynet. En række elementer kører således videre som hidtil; det gælder bl.a. uvildighed i tilsynet, dialog med leder og forældrebestyrelse om vurderingerne, offentliggørelse af tilsynsrapporten på hjemmesiden mv. En samlet oversigt over emner i tilsynet, og hvilke der tilpasses, er indeholdt i bilag 1.

Justeringerne i tilsynet omfatter:

Tilsyn med det pædagogiske indhold, vurderingskategorier og obligatoriske anvisninger, hvis niveauet er under middel

Tilsynet justeres, så det afspejler de faglige mål for hhv. fritids-/juniorklubber og UngeVærker samtidig med, at der er sammenhæng til tematikker og fagligt indhold på dagtilbudsområdet. De samlede temaer fremgår af bilag 1.

Antallet af vurderingskategorier er som på dagtilbudsområdet justeret fra tre til fire for at opdele midterkategorien i to grupper: Én gruppe, der er over middel og én gruppe, der er under middel. Formålet er at opspore og sikre udvikling i de institutioner, der har brug for et løft, uden at være vurderet til at have behov for en ny indsats. De justerede vurderingskategorier er følgende:

- Vedligehold indsats
- Juster indsats
- Ændr indsats
- Iværksæt ny indsats

08-06-2023

Sagsnummer I F2
2023 - 3832

Dokumentnummer i F2
3282769

Sagsnummer i eDoc
2023-0085594

Sagsbehandler
Sanne Andersen Sepstrup

De tidligere *anbefalinger* er erstattet af konkrete *anvisninger*, som de pædagogiske konsulenter skal give, hvis en institution skal ændre indsats eller iværksætte en ny indsats indenfor et tema. Der er dermed tale om en skærpelse, da institutionerne fremover skal følge anvisningerne på baggrund af tilsynet.

Opfølgning på bekymrende og alvorligt bekymrende forhold

Forvaltningen iværksætter en toårig udviklingsindsats (tidligere faglig handlingsplan), når tilsynet giver anledning til *bekymring* for den pædagogiske kvalitet. Det betyder, at der altid iværksættes en toårig særlig indsats til udvikling af kvalitet, hvis en institution i det årlige pædagogiske tilsyn får tre eller flere tilsynsvurderinger i kategorierne 'ændr indsats' eller 'ny indsats', som begge er under middel, jf. ovenfor.

Den nuværende praksis, hvor der iværksættes skærpet tilsyn med handleplan (tidligere aftalepapir) ved *alvorlige bekymringer* fortsætter.

På dagtilbudsområdet er der indført ny praksis for skærpet tilsyn pga. lovkrav og tilførsel af DUT-midler til opgaven. Denne justering gennemføres ikke på fritidsområdet, da der ikke her er fastsat lovkrav eller tilført ressourcer.

Inddragelse af kvalitative og kvantitative data i tilsynet

Nuværende praksis videreføres med den tilføjelse, at lederen inden det årlige tilsyn skal beskrive, hvordan institutionen har arbejdet med opfølgning på seneste tilsyn. I fritidscentre skal den pædagogiske konsulent desuden orientere sig i den seneste fritidsmiljøvurdering, så børnenes og de unges stemmer inddrages.

Observationer som led i tilsynsbesøget

I rammerne for tilsynet i fritidscentre præciseres, at der i det årlige tilsyn skal gennemføres besøg på alle fritidscenterets lokationer. Herudover skal der gennemføres observationer på mindst to af fritidscenterets lokationer, og aldersgrupper, herunder fritids-/juniorklubber og UngeVærker. Observationerne skal gennemføres på lokationer og tidspunkter af eftermiddag og aften, hvor der er stort fremmøde i fritidscenteret.

---

¹ Dette adskiller sig fra rammerne for tilsyn med dagtilbud, hvor der skal observeres på alle lokationer. Der er valgt en anden model på fritidscentre, som har en mere kompleks organisering.

Bilag 1. Elementer og temaer i tilsynet

Nedenfor opridses de samlede elementer og temaer i tilsynet, herunder de elementer, der videreføres som de er nu.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

Nuværende praksis videreføres.

I København anvendes anmeldte tilsynsbesøg, når der gennemføres årligt pædagogisk tilsyn. Uanmeldte tilsynsbesøg anvendes ved behov fx i forbindelse med en bekymring.

Uvildighed i tilsynet

Nuværende praksis videreføres.

I København sikres uvildigheden ved, at tilsynet føres på et tydeligt grundlag og ved, at forvaltningen løbende og ved behov sørger for, at der er mulighed for en rotation imellem de tilsynsførende.

Der er desuden etableret en bydækkende tilsynsenhed, som deltager i cirka 10 % af de pædagogiske tilsyn i tilfældigt udvalgte dagtilbud, KKFO'er og fritidscentre.

Inddragelse af kvalitative og kvantitative data i tilsynet

Nuværende praksis videreføres med den tilføjelse, at lederen inden det årlige tilsyn skal beskrive, hvordan institutionen har arbejdet med opfølgning på seneste tilsyn.

I København skal følgende data altid indgå i det pædagogiske tilsyn:

- Dokumentation fra det seneste tilsyn og eventuelle opfølgningsindsatser samt eventuelle henvendelser fra fx forældre eller medarbejdere i det seneste år.
- Lederes selvregistrering omkring overholdelse af lovkrav og kommunale retningslinjer, samt hvordan institutionen har arbejdet med opfølgning på seneste tilsyn.
- Observationer af de pædagogiske læringsmiljøer.
- Viden fra faglig dialog.

Herudover kan de pædagogiske konsulenter bede lederen om at fremsende øvrige relevante data, de ønsker at orientere sig i forud for tilsynsbesøget, fx trivselsvurdering, eksempel på handleplaner, dagsorden til forældresamtale, referater, nyhedsbrev, stærkt samarbejde-aftale eller lignende.

I fritidscentre skal den pædagogiske konsulent desuden orientere sig i den seneste fritidsmiljøvurdering forud for tilsynet. I fritidscentre kan det desuden være relevant at orientere sig i institutionens Vold- og trusselspolitik, Mediepolitik samt data om fremmøde i fritidscenteret.

Konsulenten kan desuden inddrage børn og unges perspektiver/stemmer under besøg på fritidscenterets matrikler.

Observationer som led i tilsynsbesøget

Nuværende praksis videreføres i nogen grad.

I rammerne for tilsynet i *fritidscentre* præciseres, at der i forbindelse med det årlige tilsyn skal gennemføres et besøg og en rundvisning på alle fritidscenterets lokationer. Herudover skal der gennemføres observationer på mindst to af fritidscentrets lokationer². og aldersgrupper, herunder fritids-/junior klubber og UngeVærker. Observationerne skal gennemføres på lokationer og tidspunkter af eftermiddag og aften, hvor der er stort fremmøde i fritidscenteret.

Observationerne foretages på dagtilbuds- og fritidsområdet med udgangspunkt i kriteriebaserede observationsguides, tilpasset den konkrete målgruppe.

Dialog med leder og medarbejdere som led i tilsynet

Nuværende praksis videreføres.

I forbindelse med det årlige ordinære tilsyn afholdes en faglig dialog mellem den pædagogiske konsulent og ledelses-, medarbejder- samt forældrerepræsentanter fra institutionen.

Dialog med leder og forældrebestyrelse efter tilsynet

Nuværende praksis videreføres

I København modtager institutionen tilsynsrapporten med vurderinger og konkrete anvisninger til opfølgende tiltag, inden tilsynet afsluttes. Lederen skriver efter inddragelse af forældrerådet/-bestyrelsen³ en kommentar til rapporten om, hvilke refleksioner og indsatser, tilsynet giver anledning til.

Det er ledelsens ansvar, i den enkelte institution, at den endelige tilsynsrapport og evt. opfølgingsindsatser drøftes i forældrerådet/-bestyrelsen⁴, på det førstkommende møde efter tilsynet er afsluttet.

Fritidscentre kan vælge af afholde et tilsynsdialogmøde på henholdsvis klyngeniveau eller lokalt selvejende netværksniveau, når alle tilsyn i klyngen eller netværket er gennemført. Tilsynsdialogmøderne bruges til at drøfte hovedpointerne fra tilsynene i institutionerne samt dialog om, hvad der skal sættes fokus på det kommende år.

---

² Dette adskiller sig fra rammerne for tilsyn med dagtilbud og KKFO, hvor der skal observeres på alle lokationer. Der er valgt en anden model på fritidscentre, som har en mere kompleks organisering.

³ I kommunale dagtilbud og KKFOer inddrages forældrerådet med orientering til forældrebestyrelsen/ skolebestyrelsen. I kommunale fritidscentre inddrages forældrerådet med orientering til forældrebestyrelsen. I selvejende dagtilbud og fritidscentre inddrages forældrebestyrelsen.

⁴ Jf. 3. fodnote

Ved den årlige kvalitetssamtale mellem *fritidscentrets* ledelse og ungechefen, indgår tilsynet som en del af datamaterialet sammen med øvrige data, der er tilgængelige for institutionen/klyngen.

Dokumentation af tilsynet og offentliggørelse af tilsynsrapport

Nuværende praksis videreføres.

Det årlige tilsyn dokumenteres i en tilsynsrapport, som offentliggøres samlet på Københavns Kommunes hjemmeside.

I tilsynsrapporten, under generelle bemærkninger, er tilføjet et felt til informationer om institutionen, observationer og faglig dialog, der vurderes at være relevante i forbindelse med det gennemførte tilsyn. Fx lederskifte, fusion, genhusning, manglende deltagelse fra inviterede til den faglige dialog, særlige forhold under observationen og/eller den faglige dialog eller lignende.

Opfølgning på bekymrende og alvorligt bekymrende forhold

Nuværende praksis videreføres i den forstand, at forvaltningen iværksætter en *toårig udviklingsindsats* (tidligere faglig handlingsplan), når tilsynet giver anledning til *bekymring* for den pædagogiske kvalitet. Det betyder, at *der iværksættes altid en toårig særlig indsats til udvikling af kvalitet, hvis en institution i det årlige pædagogiske tilsyn får tre eller flere tilsynsvurderinger i kategorierne 'ændr indsats' eller 'ny indsats', som begge er under middel (jf. næste afsnit 'Tilsyn med det pædagogiske indhold')*.

Herudover videreføres nuværende praksis, hvor der iværksættes *skærpet tilsyn med handleplan* (tidligere aftalepapir) ved *alvorlige bekymringer*.

Tilsyn med det pædagogiske indhold

Den nuværende praksis videreføres med enkelte justeringer, sådan at tilsynets faglige temaer afspejler målbillederne for fritidstilbuddene, som er besluttet i Københavns Kommune, samtidig med at der er en høj grad af sammenhæng i tematikkerne i tilsynet på dagtilbuds- og fritidsområdet, jf. oversigten på næste side. I justeringen af tilsynet på dagtilbuds- og fritidsområdet er evaluerings- og kvalitetsudviklingsredskabet KIDS taget i betragtning, hvorfor tilsynets faglige indhold på flere måder knytter sig til redskabet og dets forskningsmæssige grundlag for pædagogisk kvalitet på området.

Temaet, der i tilsynet med dagtilbud hedder 'Børnefællesskaber og leg' er i tilsynet med *fritidscentre* justeret til 'Børne- og ungefællesskaber og aktiviteter'. Leg er udskiftet med aktiviteter, da større børn og unge ikke leger i lige så høj grad, som mindre børn.

Temaet, der i tilsynet med dagtilbud hedder 'Sprog og bevægelse' er i tilsynet med *fritidscentre* justeret til 'Kommunikation og demokratisk dannelse'. Formålet med at udskifte 'sprog' med 'kommunikation' er, at

brede begrebet sprog ud, så det omfatter flere udtryksformer end blot de verbale. 'Bevægelse' er skrevet ud af temaet, da de faglige mål for fritidscentre ikke eksplicit har fokus på bevægelse. 'Demokratisk dannelse' erstatter 'bevægelse', da dannelse og demokratisk dannelse fremhæves i de faglige mål for fritidscentre.

Temaet, der i tilsynet med dagtilbud hedder 'Sammenhænge i overgange' er i tilsynet med *fritidscentre* justeret til 'Sammenhæng i børn og unges liv'. Formålet med justeringen er at fremhæve, at fritidscenteret, som noget særligt, skal have fokus på at understøtte børn og unges liv udenfor fritidscenteret, herunder kendskab til andre fritidstilbud, uddannelse og arbejde.

De konkrete tilsynskriterier, som udgør grundlaget for observationer, faglig dialog og vurdering af de enkelte temaer, er tilpasset målgruppen, som det var tilfældet tidligere.

Nedenstående oversigt viser temaer i tilsynet med fritidscentrene holdt op imod temaerne for dagtilbud. Forskelle er markeret med gult i kolonnen om fritidscentrene.

Dagtilbud 0-6 år	Fritidscentre 9-18 år
Samspil og relationer mellem børn og voksne	Samspil og relationer mellem børn, unge og voksne
Temaet sætter fokus på alle de situationer, hvor børn og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget. Det handler om, hvordan dagtilbuddet skaber organisatoriske rammer og et læringsmiljø, der muliggør, at børnene bliver tilbudt nære, anerkendende og omsorgsfulde relationer gennem hele dagen. Og så handler det om, hvordan det pædagogiske personale møder børnene, så de føler sig set, forstået og inddraget som aktive medskabere af egen læring og udvikling.	Temaet sætter fokus på alle de situationer, hvor børn, unge og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget. Det handler om, hvordan fritidscenteret skaber organisatoriske rammer og et læringsmiljø, der muliggør, at børn og unge bliver tilbudt nære, anerkendende og omsorgsfulde relationer i fritidscenteret. Og så handler det om, hvordan det pædagogiske personale møder børn og unge, så de føler sig set, forstået og inddraget som aktive medskabere af egen læring og udvikling.
Børnefællesskaber og leg	Børne- og ungefællesskaber og aktiviteter
Temaet sætter fokus på de sociale fællesskaber, som børnene udvikler sig igennem. Det handler om, hvordan det pædagogiske personale skaber deltagelsesmuligheder for alle børn, herunder børn i udsatte positioner, gennem leg, aktiviteter og rutiner i hverdagen	Temaet sætter fokus på de sociale fællesskaber, som børn og unge udvikler sig igennem. Det handler om, hvordan det pædagogiske personale skaber deltagelsesmuligheder for alle børn og unge, herunder børn og unge i udsatte positioner, gennem aktiviteter, lege og rutiner i hverdagen.

Sprog og bevægelse	Kommunikation og demokratisk dannelse
<p>Temaet sætter fokus på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene får mulighed for at udvikle deres sprog og motiveres til at bevæge sig i et rigt samspil med andre børn og det pædagogiske personale.</p> <p>Det handler om, hvordan det pædagogiske personale agerer som rollemodeller, indgår i udviklende interaktioner med børnene samt tænker sprog og bevægelse ind i alle de forskellige hverdagsituationer.</p>	<p>Temaet sætter fokus på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børn og unges demokratiske dannelse samt muligheder for at udtrykke sig gennem æstetiske og kropslige udtryksformer i et rigt samspil med andre børn, unge og det pædagogiske personale.</p> <p>Det handler om, hvordan det pædagogiske personale agerer som rollemodeller og indgår i udviklende interaktioner med børn og unge, samt anerkender og faciliterer muligheden for, at børn og unge kan udtrykke sig forskelligt.</p>
Forældresamarbejde	Forældresamarbejde
<p>Temaet sætter fokus på det samarbejde, der findes mellem dagtilbud og hjem, som handler om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.</p> <p>Det handler om, hvordan det pædagogiske personale sætter rammer for og opbygger et tillidsfuldt samarbejde gennem dialog med forældrene.</p> <p>Det handler også om, hvordan dagtilbuddet faciliterer muligheder for, at forældre kan bidrage til samarbejdet om det gode børneliv, både i hverdagen og i det mere formelle samarbejde i forældreråd og -bestyrelser.</p>	<p>Temaet sætter fokus på det samarbejde, der findes mellem fritidscentret, børn/unge og hjem, som handler om børn og unges trivsel, læring, udvikling og dannelse.</p> <p>Det handler om, hvordan det pædagogiske personale sætter rammer for og opbygger et tillidsfuldt samarbejde gennem dialog med børn/unge og forældrene.</p> <p>Det handler også om, hvordan fritidscentret faciliterer muligheder for, at forældre kan bidrage til samarbejdet om det gode børne- og ungeliv, både i hverdagen og i det mere formelle samarbejde i forældreråd og -bestyrelser.</p>
Sammenhæng i overgange	Sammenhæng i børn og unges liv
<p>Temaet sætter fokus på, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om at sikre børn en god sammenhængende overgang fra hjem til dagtilbud, og om det samarbejde der skal ske, når barnet skifter til et andet dagtilbud eller skal starte i KKFO og skole.</p> <p>Herudover handler det om, hvordan dagtilbuddet skaber et pædagogisk læringsmiljø med sammenhæng til børnehaveklassen.</p>	<p>Temaet sætter fokus på, hvordan fritidscentret sikre børn og unge gode sammenhængende overgange fra KKFO, til fritidscenter, samt videre ud i voksenlivet, bl.a. med henblik på uddannelse og arbejde. Det handler også om, hvordan fritidscentret arbejder med interne overgange mellem afdelinger.</p> <p>Herudover handler det om, hvordan fritidscentret skaber kendskab til øvrige relevante aktivitets- kultur- og fritidstilbud, det har betydning for børn og unges fritidsliv.</p>
Evalueringskultur	Evalueringskultur

Temaet sætter fokus på, hvordan dagtilbuddet systematisk vurderer og reflekterer over sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Temaet sætter fokus på, hvordan fritidscentret systematisk vurderer og reflekterer over sammenhængen mellem læringsmiljø og børn og unges trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Tilsynet vurderer fortsat det pædagogiske arbejde i praksis inden for hvert af de seks faglige temaer på baggrund af observationer, faglig dialog og supplerende data.

Antallet af vurderingskategorier er justeret fra tre til fire for at opdele midterkategorien i to grupper: én gruppe der er over middel og én gruppe der er under middel. Formålet er at opspore og sikre udvikling i de institutioner, der har brug for et løft, uden at være vurderet til at have behov for en ny indsats. De justerede vurderingskategorier er følgende: Vedligehold indsats, Juster indsats, Ændr indsats og Iværksæt ny indsats.

De tidligere *anbefalinger* til det videre arbejde er erstattet af konkrete *anvisninger* på opfølgende tiltag, som de pædagogiske konsulenter fremadrettet *skal* give, hvis en institution skal ændre sin indsats eller iværksætte en ny indsats indenfor et tema. Justeringen skærper den opfølgende indsats, idet institutionerne fremover *skal* følge de opfølgende tiltag på baggrund af tilsynet.